

ті і відповідальності студентів за результати своєї навчальної праці. Іншими словами, освітній процес у ВНЗ переорієнтується на перетворення студентів з об'єктів навчання в активних і свідомих суб'єктів навчальної діяльності, на оновлення науково-методичного забезпечення процесу підготовки спеціалістів у вузах, на оптимізацію і активізацію творчої навчальної діяльності самоуправління студентів.

Для того, щоб підвищити якість навчання, щоб одержувані студентами знання були більш глибокими й повними, усвідомленими і дієвими, необхідний контроль за навчальною діяльністю студентів. Цей контроль може бути «зовнішнім» — з боку викладача, і «внутрішнім» — з боку самого студента. Викладач не завжди в змозі контролювати процес засвоєння знань кожним студентом, уміння самоконтролю у студентів у значній мірі вирішує це питання.

Викладач у сучасних умовах — не лише наставник, вихователь, а й менеджер, який не лише здійснює управління розвитком студентів, а й повинен створювати такі умови навчання майбутніх фахівців, які сприятимуть їх саморозвитку, формуватимуть у них здатність до самоконтролю. Для цього слід забезпечувати поступове доповнення контролю викладача самоконтролем студентів.

У цих умовах для студентів набуває значення оволодіння уміннями самоконтролю навчальної діяльності. Сформованість цих умінь у студентів дозволяє їм успішно аналізувати умови і задачі навчання, раціонально планувати і організовувати своє навчання, адекватно оцінювати, своєчасно корегувати і удосконалювати процес і результати своєї навчальної діяльності, іншими словами, управляти нею. Від сформованості даних умінь у студентів у великій мірі залежить їх активність у навчанні, а також ефективність і результативність їх навчальної діяльності.

Уміння студентів проводити перевірку та оцінку своєї діяльності, знаходити і виправляти помилки підвищує якість знань, тому викладач повинен уміти організувати самоконтроль знань і умінь при навчанні студентів. Установка на самоконтроль має бути присутня у всіх методах і формах роботи викладача.

Самоконтроль навчальної діяльності студентів включає:

- з'ясування мети навчальної діяльності і виявлення способів її досягнення;
- самоперевірку і самооцінку стану роботи;
- виявлення помилок, їх аналіз; з'ясування причин їх виникнення;
- корегування і удосконалення роботи.

Таким чином, самоконтроль є складовою частиною усіх видів навчальної діяльності і повинен здійснюватись на всіх етапах її виконання. Він включає в себе чуттєві, розумові та рухові компоненти діяльності, що дозволяють студенту, на основі поставленої мети, наміченого плану і засвоєного зразка, стежити за своїми діями, результатами цих дій і свідомо регулювати їх.

Мачуський В.В., старший викладач,
кафедра теорії та історії держави і права

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ІТ-ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОМУ ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ЮРИДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Світове науково-навчальне середовище рухається у напрямку публікації навчальних університетських програм у відкритому доступі. Освітні програми конкретного ВНЗ, від курсів відео лекцій до завдань для самостійної роботи студентів, розміщуються в інтернет просторі.

Так, проект Масачусетського технологічного інституту MIT OpenCourseWare зробив можливим розробку і застосування 2000 відеокурсів загальною вартістю понад 150 млн доларів. Подібні проекти реалізують і інші провідні університети світу, зокрема: Стенфордський університет спільно з 13 іншими університетами — Coursera; Масачусетський технологічний інститут спільно з Гарвардом — Edx.

Таким чином, процес первинного накопичення освітнього контенту знаходиться на завершальному етапі і наступним кроком стане захоплення ринку повноцінної дистанційної освіти.

Запуск подібного проекту в КНЕУ, з метою генерації навчально-наукового контенту, дозволить отримати такі переваги:

- підвищення авторитету КНЕУ;
- залучення найкращих студентів;
- підвищення якості викладання.

У контексті застосування новітніх ІТ технологій у процесі викладання на юридичному факультеті КНЕУ видається доцільним запропонувати такі заходи:

- створити медіатеку курсів відеолекцій з правових дисциплін;
- самостійну роботу студента і контроль за самостійною роботою студента перенести в on-line середовище;
- у процесі проведення семінарських і практичних занять ширше застосовувати спеціальні інструменти для спільної праці: Google docs і Sharepoint.

Мачуська І.Б., старший викладач,
кафедра цивільного та трудового права

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО ЯК НАУКА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

У сучасних умовах, коли проблеми взаємодії людини й природи набувають значення загальнонаціональних пріоритетів, сформувалася й отримала своє конституційне закріплення відносно нова функція держави — екологічна, спрямована на гармонізацію відносин суспільства й природи, забезпечення оптимального врахування економічних та екологічних інтересів суспільства за безумовної першості екологічних.

Стаття 16 Конституції України встановила, що забезпечення екологічної безпеки й підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи — катастрофи планетарного масштабу, збереження генофонду українського народу є обов'язком держави. Реалізація цієї функції держави здійснюється в тому числі й через освітню діяльність у ВНЗ, яка повинна забезпечувати раціональне природокористування, охорону довкілля, цілеспрямоване управління довкіллям в інтересах суспільства.

Серед завдань викладачів екологічного права у ВНЗ, ключовим є підвищення відповідальності кожного громадянина України, в тому числі й студентів за стан навколишнього природного середовища, засвоєння практичних правових екологічних навичок майбутніми спеціалістами. Загальна проблема підвищення якості освіти з усіма її передумовами успішно буде вирішуватися тільки тоді, коли студент уже з першого року навчання буде знати основи права, в тому числі й екологічного, буде мати можливість реалізувати своє конституційне право на безпечне для життя й здоров'я довкілля через виконання головного конституційного обов'язку як громадянина України — не заподіювати шкоду природі, відшкодовувати завдані ним збитки.

У той же час, вимоги сьогодення, зобов'язують викладача не тільки надати студенту знання щодо нормативно-правових актів, практичного їх застосування. Не менш актуальним є питання щодо наукової складової дисципліни.

Наука екологічного права відносно молода. Початок її розвитку в Україні спостерігається в 60—70 х роках минулого століття і пов'язані з дослідженням правових проблем охорони навколишнього природного середовища такими видатними науковцями, як В.Л. Мунтян, Ю.С. Шемшученко, Б.Г. Розовським.

Новий етап становлення науки екологічного права, після проголошення незалежності України, знайшов своє відображення в працях Ю.С. Шемшученко, А.П. Гетьмана, В.І. Андрейцева, Н.І. Титової. Реалії часу диктують нові вимоги у сфері правових досліджень. Для сучасної науки вже недостатньо утвердити систему знань і прийомів роботи з ними — необхідне постійне вдосконалення й пошук нових підходів до дослідження як відомих правових явищ, так і впровадження інноваційних правових конструкцій.

Медвідь Л.А., канд. пед. наук, доц.,
кафедра педагогіки та психології

КЛАСИФІКАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ, ЯКІ ЕФЕКТИВНО ВПРОВАДЖУЮТЬСЯ В ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Постановка проблеми. Актуальність теми зумовлена світовими глобалізаційними та інтеграційними процесами, які поставили перед сучасною вищою школою такі провідні завдання: підготовку фахівців, здатних швидко реагувати на зміни у соціально-економічному середовищі, адап-